

ת"פ (ירושלים) 61221-07-23 - מדינת ישראל נ' סאגי אל ברגותי

ת"פ (ירושלים) 61221-07-23 - מדינת ישראל נ' סאגי אל ברגותי מחוזי ירושלים

ת"פ (ירושלים) 61221-07-23

מדינת ישראל

נגד

סאגי אל ברגותי (עציר)

בית המשפט המחוזי בירושלים

[12.11.2024]

כבוד השופט מרדכי כדורי

מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

ע"י ב"כ עוה"ד רינת בן יעקב, נהורא לוי

ע"י ב"כ עו"ד מאיה גלעדי ז'ולסון

גזר דין

הרקע:

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של: כניסה או ישיבה בישראל שלא כחוק, לפי סעיף 12(1) בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952; גניבת רכב, לפי סעיף 413 בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) בחוק העונשין; חבלה במזיד ברכב, לפי סעיף 413 בחוק העונשין; תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 בחוק העונשין; ונהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10(א) בפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961.

הסדר הטיעון כלל הסכמה בין הצדדים, לפיה המאשימה תבקש לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 48

חודשים וענישה נלווית, בעוד ההגנה תהיה חופשית בטיעוניה.

תמצית עובדות כתב האישום:

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בשנית, הנאשם, תושב רמאללה שאינו מחזיק באישור כניסה לישראל. בליל שבת 15/7/2023, הנאשם נכנס לישראל שלא כדין כחלק מחבורת גנבי רכב, שזהות חבריה אינה ידועה. הנאשם והאחרים נסעו לתל-אביב, פרצו לרכב מסוג טויוטה והניעו אותו. הנאשם החל בנסיעה מתל-אביב לכיוון שטחי יהודה ושומרון, בהכוונה טלפונית של אחד מחברי החוליה. בהתקרבו למחסום רנתיס, הנאשם הבחין שדרכו חסומה, ביצע פניית פרסה ונסע לכיוון צומת שילת. בשלב מסוים, שוטרים החלו לדלוק אחרי הנאשם ולנסות לחסום את דרכו. בהגיע הנאשם לצומת שילת, לאחר שהבחין שבמקום שוטרים ומחסום דוקרנים, פנה פניית פרסה, חמק מהשוטרים ונסע במהירות לכיוון ירושלים, כשניידות דולקות אחריו.

3. משטרת ישראל יצרה פקק יזום של מכוניות במנהרת הראל. בין היתר, ביקשה מהנהגת א' ד' להעמיד את רכבה בנתיב השמאלי. בסמוך לשעה 8:00 הנאשם הגיע למנהרה בנסיעה מהירה ופרועה, הצליח לפרוץ את החסימה תוך שעלה עם שני גלגלים על המדרכה השמאלית ופגע ברכבה של א' ד', והמשיך בנסיעה מהירה לכיוון ירושלים.
4. בשלב מסוים, במטרה לחמוק ממחסומי משטרה נוספים, הנאשם חצה אל נתיבי הנסיעה הנגדיים ונסע נגד כיוון התנועה, תוך שהוא מסכן את יתר עוברי הדרך. סמוך לשעה 8:35 הנאשם חלף את גינות סחרוב ונכנס לאזור המיושב של ירושלים, המשיך לנסוע במהירות גבוהה ובנתיב הנגדי, כאשר מולו נסעו כלי רכב שונים, זגזג, חלף ברמזורים אדומים, עלה על פסי הרכבת הקלה ונסע לכיוון מרכז העיר, תוך שהוא מסכן הולכי רגל שעברו במקום. ניידות משטרה שדלקו אחרי הנאשם כרזו בקול והזהירו כלי רכב והולכי רגל מפני הנאשם הדוהר.
5. בסמוך לכיכר ציון הנאשם איבד שליטה על הרכב, התהפך ונעצר על ידי המשטרה.
6. כתוצאה ממעשיו של הנאשם: א' ד' נחבלה, סבלה מכאבי צוואר ונזקקה לטיפול רפואי; רכבה של א' ד' ניזוק בחלקו הקדמי והשמאלי; הרכב הגנוב ניזוק בצדו הימני.
- תסקיר שירות המבחן:
7. שירות המבחן ערך תסקיר בעניינו של הנאשם, במגבלות הנובעות מכך שהוא לא תושב ישראל, ושנגרמו כתוצאה מכך שהשיחה בינו לבין קצינת המבחן הייתה דלה וקונקרטי. שירות המבחן ציין כי בשל דלותה של השיחה הוא התקשה לקבל תמונה מלאה ומורכבת של חייו, ולהבין לעומק את הפער בין תפקודו הנורמטיבי של הנאשם, כמתואר על ידו, לבין העבירות שעבר.
8. על פי המפורט בתסקיר: הנאשם בן 22, רווק, מתגורר עם משפחתו ברמאללה. לדבריו, לאחר שהשלים 12 שנות לימוד קיבל תעודת בגרות ירדנית והשתלב בלימודים אקדמאיים, כסטודנט לחשבונאות באוניברסיטה בשטחי הרשות הפלסטינית. טרם מעצרו למד בשנה שלישית ונדרש לשנת לימודים נוספת אחת להשלמת התואר. אביו של הנאשם סייע לו לממן את לימודיו. לצד זאת, בשל מצבו הרפואי של האב, הנאשם עבד כדי לסייע בפרנסת המשפחה. בדעתו של הנאשם היה להשלים את לימודיו ולהקים משפחה.
9. עוד לדברי הנאשם, הוא נגרר אחר חברה שולית במקום עבודתו בשל פיתוי כספי ובמטרה לממן באמצעות התשלום שהובטח לו את שכר הלימוד. במהלך המרדף אחריו הנאשם חש בפחד ובחרדה מפני המשטרה, חשש ממאסר והתקשה להתנהל באופן שקול. הנאשם הביע חרטה על ביצוע העבירות, טען שהדבר אינו אופייני לו וביטא אמפתיה ראשונית כלפי נפגעי העבירה. אולם, הוא התקשה להעמיק בנסיבות הפנימיות (כפי הנראה הכוונה למניעים הפנימיים) לביצוע העבירות.

10. הנאשם תיאר קשיים ממשיים המלווים את מעצרו. לדבריו, הוא חש זרות ובדידות, חושש מהאסירים האחרים, נמנע מלצאת מתאו, סובל ממצוקה בשל כך שהוא לא זוכה לביקורים ממשפחתו ולקבל באמצעותם בגדים להחלפה, ודואג לאביו שאמור לעבור ניתוח.
11. בשורה התחתונה, שירות המבחן המליץ להביא בחשבון את האחריות שהנאשם קיבל על מעשיו, החרטה שביטא, ההשפעה המרתיעה של ההליך הפלילי על הנאשם, המצוקה שחש במהלך מעצרו והערכת שירות המבחן כי רצוי להימנע מחשיפה ממושכת לחברה עבריינית.
- ראיות הצדדים לעונש:
12. המאשימה לא הגישה ראיות לעונש.
13. ההגנה הגישה: מסמך המפרט כי הנאשם סטודנט בשנת לימודיו השלישית (נ/1); מכתב רופא בנוגע למצבו הרפואי של אבי הנאשם (נ/2); ותעודת נכה שהופקה לאביו של הנאשם (נ/3).
14. כמו כן העיד מטעם ההגנה מר חאלד אבו רדואן. לדבריו בעדותו: הוא מכיר את משפחתו של הנאשם מזה מספר שנים, נמצא בקשר עם אביו ומבקש לומר כי יש צורך שהנאשם יצא ויסיים את הלימודים.
- תמצית טיעוני הצדדים לעונש:
- טיעוני המאשימה:
15. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם נע בין שלוש שנות מאסר בפועל לבין שש שנות מאסר בפועל, וביקשה להטיל עליו: עונש מאסר בפועל למשך ארבע שנים, פיצוי לנפגעת העבירה, מאסר מותנה וקנס.
16. לטענת המאשימה, מדובר ברצף אירועים חמורים, בהם הנאשם פעל בתעוזה ולאחר תכנון. הנאשם, כך טענה, יכול היה לעצור בכל אחד משלבי העבירות שעבר, אך לא עשה כן אלא רק כאשר איבד שליטה על הרכב בו נהג. המאשימה הדגישה כי פוטנציאל הנזק הטמון במעשיו של הנאשם גדול במיוחד, בשל הסיכון החמור בו העמיד את משתמשי הדרך. רק מכיוון שהאירוע התרחש בשעות הבוקר של יום שבת, מועד בו הדרכים אינן עמוסות, לא נגרם נזק רב יותר כתוצאה ממעשיו.
17. לביסוס עמדתה אשר למתחם העונש ההולם, הפנתה המאשימה, בין היתר, לפסקי הדין שלהלן:

- א. ע"פ 2100/06 מדינת ישראל נ' אבולקיען, 7/6/2006: התקבל ערעור המדינה על גזר דין בו הוטל על המשיב, שהורשע בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332 בחוק העונשין, עונש מאסר בפועל למשך 30 חודשים. שוטרים שהבחינו במשיב נוסע במהירות מופרזת הורו לו לעצור, אולם המשיב המשיך בסיעה מהירה, מסוכנת, פראית ומופקרת, בעוד השוטרים דולקים אחריו. המשיב כמעט והתנגש בכלי רכב, אילץ נהגים לסטות מנתיב נסיעתם לשולי הכביש, לא ציית לרמזור אדום, נסע בנתיב הנגדי ואילץ רכב שנסע מולו לבלום ולסטות מנתיבו. בית המשפט העליון קבע כי לא היתה הצדקה להקלה המופלגת בעונשו של המשיב, החמיר את רכיב עונש המאסר בפועל שהוטל עליו והעמיד אותו על ארבע שנים, תוך שציין כי ערכאת הערעור לא נוהגת למצות את הדין.
- ב. ע"פ 2079/06 אבו עזא נ' מדינת ישראל, 7/6/2006: נדונו ערעורים הדדיים על גזר דין שניתן בעניינו של נאשם שהורשע בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) בחוק העונשין, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והסתה בעברת ברכב לביצוע פשע. הנאשם נמלט מפניהם של שוטרים שדרשו ממנו לעצור. בזמן שהשוטרים רדפו אחריו, הנאשם נהג במהירות גבוהה, אילץ נהגים לבלום בלימת חירום או לסטות לצד הדרך כדי להימלט מפגיעה ועבר עבירות תעבורה רבות, עד שנלכד כאשר נקלע לפקק תנועה. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם, בין היתר, עונש מאסר בפועל למשך שנתיים. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם, קיבל את ערעור המדינה והעמיד את עונש המאסר בפועל על ארבע שנים.
- ג. ע"פ 6059/15 סלאמה נ' מדינת ישראל, 10/8/2016: בית המשפט העליון דחה ערעור שהגיש נאשם שהורשע בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) בחוק העונשין; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו; נהיגה ללא רישיון נהיגה; נהיגה ללא ביטוח; נהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונה בה ניזוק רכוש; ואי ציות לאור אדום. המערער נמלט מפניה של ניידת משטרה, שדלקה בעקבותיו עם אורות דולקים וסירנה. המערער חצה ארבעה צמתים באור אדום, עקף כלי רכב בצורה מסוכנת, אילץ נהגים לסטות לשולי הדרך ולבלום בלימות חירום, פגע באמצעות רכבו בניידת משטרה שנסעה במקביל אליו, עשה תנועה מגונה לעבר השוטרת שהייתה בניידת ועבר עבירות תנועה נוספות, עד שהתנגש במעקה בטיחות. בגזר הדין נקבע כי מתחם העונש ההולם למעשיו של המערער נע בין שלוש לשש שנות מאסר בפועל, והוטל עליו, בין היתר, עונש מאסר בפועל למשך חמש שנים. נקבע כי העונש הולם את חומרת העבירות, והוא לא סוטה ממדיניות הענישה הראויה.
- ד. ע"פ 8754/13 סעדה נ' מדינת ישראל, 15/1/2015: נדון ערעור שהגיש נאשם שהורשע, בין היתר, בכך שהפר תנאים מגבילים, התעלם מפסילה שהוטלה עליו, נהג ברכב, התעלם מהוראת שוטר לעצור, נהג בפראות, אילץ נהגים לבלום כדי למנוע תאונה, נמלט מפניו של השוטר במהירות מופרזת של 140 קמ"ש, עבר בין נתיבי נסיעה בצורה מסוכנת, חצה רמזור אדום, נסע בנתיב נגדי לכיוון הנסיעה, סיכן כלי רכב אחרים בסביבתו שנאלצו לבלום בפתאומיות, והשליך מהרכב תיק שהכיל ארבע שקיות סם מסוג קנבוס. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם לעבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה נע בין שלוש שנות מאסר וחצי לבין חמש שנות מאסר וחצי, והטיל עליו, בין היתר, עונש מאסר בפועל למשך שש שנים. הערעור נדחה.
18. המאשימה זקפה לטובתו של הנאשם את עברו הפלילי הנקי, קבלת האחריות שלו על מעשיו, החרטה שהביע והאמפתיה שגילה כלפי נפגעת העבירה. לחובתו זקפה את הימנעותו מלהעמיק בנסיבות שהביאו לעבירה.

תמצית טיעוני ההגנה:

19. ההגנה טענה כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם נע בין 24 חודשי מאסר בפועל לבין 42 חודשי מאסר בפועל, וביקשה להטיל עליו עונש מאסר בפועל לתקופה קצרה משנתיים, למטה מתחתית מתחם הענישה.
20. לטענת הסנגורית, הפסיקה עליה המאשימה מסתמכת בטיעוניה ניתנה לפני שנים ארוכות. מאז, כך טענה, פחת מספרם של פסקי הדין העוסקים בעבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, מכיוון שכמות המרדפים פחתה ובשל כך שמדיניות פרקליטי המחוזות היא להגיש כתבי אישום בעובדות דומות לבתי משפט השלום, שם מוטלים עונשים קלים משמעותית מהעונש לו המאשימה עותרת. לטענתה, מסיבה זו המאשימה הסכימה להגביל את עצמה לארבע שנות מאסר בלבד.
21. לדברי הסנגורית, היא נמנעת מליתן ציונים למשטרה ואינה מבקשת שבית המשפט יבקר אותה. עם זאת טענה כי דרך פעולתה משמשת חומר למחשבה, שכן אלמלא ביקשה המשטרה מהנהגת א' ד' להעמיד את רכבה בנתיב השמאלי, הנאשם לא היה פוגע ברכבה במהלך מנוסתו. לטענתה, המשטרה טעתה בשיקול הדעת המבצעי ופעלה באופן לא ראוי בכך שעשתה שימוש ברכב של אזרחית כמחסום.
22. ב"כ הנאשם טענה עוד כי הנאשם הלך פעם אחת בלבד עם החבורה, התופסת ילדים כטרף קל ומטילה עליהם לנהוג. הוא לא פעל לאחר תכנון אלא עשה טעות, נכנס ללחץ, חשש שיירו בו, הפעיל שיקול דעת מוטעה ופעל באופן שונה מנוף חייו. מכל מקום, כך ציינה, ברכב לא היו סמים ולא נשק.
23. הסנגורית הפנתה לגזר דין שניתן בת"פ (מחוזי ירושלים) 61473-08-20 מדינת ישראל נ' אבו חאמד, 4/10/2021 (להלן: "עניין אבו חאמד"), שניתן בעניינו של נאשם שהורשע בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) בחוק העונשין, גניבת רכב, כניסה לישראל שלא כחוק ונהיגת רכב ללא רישיון. הנאשם נכנס לישראל ללא היתר, גנב רכב, נהג בו למרות שלא החזיק ברישיון נהיגה, ונמלט מהמקום. שוטרים דלקו אחרי הנאשם וכרזו לו לעצור, אך הוא התעלם מהוראתם והמשיך בנסיעה מהירה באופן שסיכן את משתמשי הדרך. בהגיעו למחסום חיזמה הנאשם לא האט, ניסה לעקוף חסימה שבוצעה במקום והתנגש ברכב מג"ב שהוצב במקום לצורך החסימה, בו היה שוטר מג"ב. נקבע כי מתחם העונש ההולם למעשיו נע בין 30 חודשי מאסר בפועל לבין 48 חודשי מאסר בפועל, והוטל עליו, בין היתר, עונש מאסר בפועל למשך 32 חודשים. לעמדת הסנגורית, בגזר הדין האמור נדונו נסיבות חמורות יותר: הנאשם לא היה סטודנט, גניבת הרכב בוצעה בתחכום רב יותר ותוך שימוש במכשיר.

24. לעניין העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם הענישה זקפה הסגורית לטובתו את: עברו הפלילי הנקי; החרטה שהביע; האחריות שקיבל על מעשיו; מצבה הכלכלי המתגר של משפחתו; האפשרות שיחזור ללימודים ויחזיר את התואר; התרשמות שירות המבחן מכך שהנאשם מורתע וסובל ממצוקה במעצרו; מעצרו הממושך, במהלכו לא זכה לביקורים ממשפחתו; והמלצת שירות המבחן להימנע מחשיפתו לחברה עבריינית למשך פרק זמן ממושך.

25. הנאשם בטיעונו אמר שהוא יודע שעשה טעות גדולה, הביע צער על מעשיו, טען שהוא מעוניין להמשיך בלימודיו באוניברסיטה ומתגעגע למשפחתו, הזקוקה לו מאוד.

דיון ומסקנות:

מתחם העונש ההולם:

26. הנאשם עבר עבירה, שנה ושילש. תחילה, הנאשם נכנס לישראל שלא כדין, ובכך פגע בריבונותה של מדינת ישראל ובזכותה לקבוע מי יהיו הבאים בשעריה. הנאשם עשה כן יחד עם אחרים - חבורת גנבי רכב - שהוציאה לפועל את מטרתה, פרצה לרכב וגנבה אותו. בכך הנאשם הוסיף ופגע בקניין, בפרטיות, בתחושת הביטחון של המשתמשים ברכב במובן הצר, והסב נזק כלכלי מידי לבעל הרכב ונזק כלכלי רחב לציבור בעלי הרכב הנדרש לשאת בנטל העלאת פרמיות ביטוחי הרכב (ע"פ 7163/13 כסוואני נ' מדינת ישראל, 3/8/2014; רע"פ 9269/17 אבו עישא נ' מדינת ישראל, 15/1/2018). הנאשם לא הסתפק בכך, ובשעה שהבחין כי דרכו חסומה וכי המשטרה דולקת בעקבותיו, ניסה להימלט תוך שנהג ברכב במהירות, בפראות, בהתעלמות חוזרת ונשנית מדיני התעבורה ותוך יצירת סכנה ממשית לו עצמו וליתר המשתמשים בדרך.

27. הפסיקה חזרה ועמדה על חומרתה של תופעת המרדפים ועל הסכנה הרבה לציבור הנהגים ולכלל עוברי הדרך, הגלומה בנהיגה פראית בכביש תוך התעלמות מרשויות אכיפת החוק. כפי שנפסק:

"חלפו השנים, והמרדף הפך לאירוע "אזרחי" כמעט שגרתי, שבמהלכו אדם נמלט ברכבו מפני ניידות המשטרה הדולקות אחריו. אין צורך להכביר מילים על אודות הסכנה הכרוכה במרדף. סכנה לעוברי אורח ולמשתמשים בכביש, וסכנה לשוטרים - הן אלה שדולקים אחר הרכב הנמלט והן אלה שפורסים מחסום כדי לסגור בעד הרכב הנמלט, ולמרבה הצער, אך לאחרונה קיפחו שוטרים את חייהם בעקבות ניסיונות הימלטות ומרדף. כאשר שוטר מורה לאדם לעצור בשולי הדרך - יש לעצור. כך, חלק ופשוט. כאשר אדם נמלט תוך כדי מרדף, הוא מעיד על עצמו שהוא נכון לסכן חיי אדם, ובשפת הרחוב "הוא לא רואה ממטר", והעיקר מבחינתו הוא למלט את עצמו. אכן, ההימלטות היא פעמים רבות "ספונטנית", בהחלטה של שניה, אך הדבר מעיד על הלך החשיבה הבלתי נורמטיבי בעליל של הנמלט." (ע"פ 1919/22 מקדשי נ' מדינת ישראל, פסקה 15, 2/8/2022)

28. הנאשם עבר את עבירות הכניסה לישראל שלא כדין וגניבת הרכב לאחר תכנון מראש, כחלק מחבורת גנבי רכב. ניתן להניח כמובן כי הוא לא תכנן מראש לקחת חלק במרדף ולנסות להימלט מפניהם של שוטרים. ברם, עוד כאשר גמלה בלבו ההחלטה להיכנס ארצה שלא כדין ולגנוב רכב היה עליו להביא בחשבון את האפשרות שהוא ילכד בכף, במיוחד בהתחשב בכך שהיה עליו לעבור במחסום בטרם יחזור לשטחי יהודה ושומרון. זאת ועוד, המרדף בעקבותיו של הנאשם נמשך זמן רב יחסית. עובדות כתב האישום מפרטות כי ניידות דלקו אחרי הנאשם מצומת שילת ועד לכיכר ציון בירושלים, וכי מקטע חלקי בלבד של המרדף, בין מנהרת הראל לגינות סחרוב, נמשך כ-35 דקות. לנאשם עמד אפוא פרק זמן ארוך במהלכו התאפשר לו לחדול ממעשיו ולעצור את הרכב בו נהג. אולם, הוא בחר להמשיך בדרכו ובסופו של דבר לא נעצר מיוזמתו הוא, אלא לאחר שאיבד שליטה על הרכב.

29. האחריות המלאה לעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, וכן לעבירות התעבורה, האלימות והרכוש שנעברו במהלך המרדף, מוטלת על הנאשם לבדו. עבירות אלו נעברו על ידו בלבד, לאחר שמילא את חלקו בעבירות הקודמות שעבר יחד עם חבורת גנבי הרכב.

30. כאמור לעיל, כתוצאה מנהיגתו של הנאשם עלולים היו להיגרם נזקים לגופם, רכושם ואף לחייהם של השוטרים ושל המשמשים בדרך. למרבה המזל, הנזקים שנגרמו בפועל רחוקים מהנזקים שהיו צפויים להיגרם, ומסתכמים בחבלות וכאבים לא ד', נזקים לכלי הרכב שלה ולרכב הגנוב.

31. כעולה מפסקי הדין אליהם הצדדים הפנו, מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה מחמירה, וכוללת מנעד ענישה הנע בין כ-30 חודשי מאסר בפועל לבין כשש שנות מאסר בפועל, בהתאם לנסיבות הפרטניות בכל מקרה ומקרה. כך עולה גם מפסקי הדין הבאים:

א. ע"פ 3840/21 חאמד נ' מדינת ישראל, 8/3/2022: נדון ערעור שהגיש המערער שהורשע בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) בחוק העונשין, תקיפה הגורמת חבלה ממשית, סיוע לגניבת רכב, החזקת מכשירי פריצה לרכב, כניסה ושהייה שלא כדין בישראל, נהיגה ללא רישיון ונהיגה ללא ביטוח. המערער נכנס לישראל שלא כדין יחד עם אדם נוסף; נסע ברכב גנוב כשבאמתחתו ציוד לפריצה ולגניבת רכבים ומכשיר לשיבוש תדרים; סייע לאדם שלישי לגנוב רכב. לאחר מכן נסע בפראות, חצה שלא כדין ברמזור אדום, ביצע סיבוב פרסה במטרה להתחמק ממעצר; נסע בפראות בניגוד לכיוון התנועה; ומיד לאחר מכן התנגש בניידת משטרה שניסתה לעצור אותו; המשיך בנהיגה פרועה ומסוכנת, בניגוד לכיוון התנועה, תוך שאילץ נהגים לסטות מנתיב נסיעתם על מנת להימנע מפגיעה בו. לבסוף, הוא התנגש ברכב וגרם לפציעתם של שני נוסעיו. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 30 חודשי מאסר בפועל לבין 60 חודשי מאסר בפועל, הטיל עליו עונש מאסר בפועל למשך 50 חודשים והפעיל עונשי מאסר על תנאי בחופף זה לזה ובמצטבר לעונש שהוטל עליו. הערעור נדחה.

ב. ת"פ (מחוזי ירושלים) 30884-09-21 מדינת ישראל נ' מזיד, 6/2/2023: גזר דין שניתן נגד נאשם שהורשע בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) בחוק העונשין, גניבת רכב, התפרצות לרכב, נהיגה ללא רישיון, נהיגה ללא ביטוח, כניסה לישראל שלא כחוק וגרימת נזק לרכוש (חובתו של עובר דרך). הנאשם, תושב האזור שלא החזיק באישור כניסה לישראל ולא ברישיון נהיגה, קשר קשר יחד עם שלושה אחרים לגנוב רכב בירושלים, כחלק מחוליית גנבי רכב. הנאשם וחבריו נכנסו לישראל שלא כדין וגנבו שני כלי רכב, באחד מהם נהג הנאשם. בהמשך, כאשר כוחות משטרה נסעו בעקבות הנאשם, הוא ביצע פניית פרסה ברמזור אדום, במקום שבו היא אסורה לביצוע. במהלך המרדף בעקבותיו הנאשם עבר ברמזור אדום, האיץ את מהירות נסיעתו, פגע בדלת ניידת שחסמה אותו, חמק מניידת משטרה שוטרי ישוב בה, סיכן את השוטרים שנאלצו לקפוץ הצידה, פגע בדלת ניידת שחסמה אותו, חמק מניידת משטרה בנסיעה מהירה תוך שזגזג עם רכבו, נסע במהירות של 167 קמ"ש לפחות, גרם לרוכבי אופנוע לסטות מנתיב נסיעתם, המשיך לנסוע במהירות ולזגזג, עד שהתנגש בחזית הימנית של ניידת. כתוצאה מההתנגשות נגרמו נזקים לשני כלי הרכב. נקבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין 36 חודשי מאסר בפועל לבין 60 חודשי מאסר בפועל והוטל על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 36 חודשים.

ג. ע"פ 2410/04 מדינת ישראל נ' אבולקיעאן, 11/11/2004 (להלן: "עניין אבולקיעאן"): נדון ערעור המדינה על גזר דין שניתן בעניינו של המשיב, שהורשע בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) בחוק העונשין. המשיב לא ציית להוראות שוטרים לעצור את הרכב בו נהג. במהלך המרדף בעקבותיו המשיב נהג באופן המסכן חיי אדם. בשלב כלשהו, כאשר תנאי הדרך חייבו את המשיב לעצור, שני שוטרים שניסו ללכוד אותו זינקו לעברו. אולם המשיב החל לנסוע תוך שהוא גורר עימו את השוטרים, שאחד מהם נחבל בכף רגלו לאחר שאחד מגלגלי הרכב פגע בו. בית המשפט המחוזי גזר על המשיב, בין היתר, עונש מאסר בפועל למשך 24 חודשים. בית המשפט העליון קבע כי: "חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים ואסור לה להשלים עם בריונות ופריקת עול מסוג זה, ומקל וחומר שאין להשלים עם כך כאשר מדובר בתופעה שרבים חוטאים בה, והמתרחשת כמעשה של יום יום באזור הנגב. את התופעה החמורה הזו יש למגר כדי להבטיח את שלום הציבור, וגם כדי לאפשר לאנשי החוק למלא את תפקידם ללא מורא. תרומתם של בתי המשפט למאמץ שנועד להשיג מטרה זו צריכה לקבל ביטוי ברמת הענישה הנקוטה... הגענו לכלל דעה כי נכון לקבל את ערעור המדינה ולהחמיר בעונש, ואנו מצפים כי רמת הענישה אותה אנו מכתבים תיושם בפועל על ידי ערכאות קמא". עונש המאסר בפועל הועמד על ארבע שנים.

32. מהנימוקים שיפורטו להלן, אין בידי לקבל את העולה מטיעוני ההגנה, כי מדיניות ענישה המחמירה האמורה, שנקבעה לפני שנים ארוכות, אינה עדכנית כיום ואינה בתוקף עוד:

א. זה לא מכבר דן בית המשפט העליון בערעור שהגיש נאשם שהורשע בעבירות שעבר במהלך מרדף שארך כשעה. המערער נהג ברכב ללא רישיון רכב תקף וללא ביטוח, התעלם מקריאות שוטר לעצור, נסע קדימה לכיוון השוטר במהירות כך שהשוטר נאלץ לקפוץ הצידה כדי להימנע מפגיעה, הסיט את הרכב לכיוון שוטר אחר, נסע לעברו במהירות ואילץ אותו לקפץ לעבר הניידת כדי לחמוק מפגיעה, המשיך בנסיעה מהירה ופרועה תוך שהוא נמלט מכוח הבילוש המשטרתי, נכנס ליישוב טובא זנגריה כשכוחות משטרה דולקים אחריו, נהג בפראות, עלה על מדרכה, נסע בכביש ובכיוון בניגוד לתנועה ופגע בניידת משטרה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין ארבע שנות מאסר בפועל לבין שבע שנות מאסר בפועל, והטיל על המערער, בין היתר, עונש מאסר בפועל למשך חמש שנים. בערעור נטען כי מתחם הענישה שנקבע לא תואם את הפסיקה העדכנית. בדחותו את הערעור קבע בית המשפט העליון:

"... עיון בפסיקה שהגיש הסניגור מלמד על כך שיש בסיס לטענתו לגבי רף הענישה ומתחם הענישה הנוהג, ועל כך יש להצר. על חומרתה של תופעת המרדפים עמדתי בעבר... יש להצר על כך שברבות השנים, נשתכח רף הענישה שנקבע בעניין אבו אלקיעאן, על אף שתופעת המרדפים החמירה והתפשטה בכל רחבי הארץ. לכן, צדק בית משפט קמא לטעמי, כאשר העמיד את מתחם הענישה על 4-7 שנים" (ע"פ 2514/23 הי"ב נ' מדינת ישראל, 1/2/2024)

ב. טענת ההגנה, לפיה הנסיבות שנדונו בעניין אבו חאמד אליו הפנתה חמורות מהנסיבות במקרה שלפניי, נכונות בהתייחס לנסיבות גניבת הרכב בלבד. לעמתי זאת, נסיבות המרדף בעניין אבו חאמד קלות במידה משמעותית מהנסיבות במקרה דנן. בגזר הדין בעניין אבו חאמד פורט כי מתחם הענישה נקבע בהתחשב בכך שהנאשם לא נסע במהירות גבוהה מהמותר, לא נסע בניגוד לכיוון התנועה, לא חצה צמתים באדום ולא עבר עבירת תעבורה אחרת, למעט נהיגה ללא רישיון. הנאשם שלפניי, לעומת זאת, נסע באופן פרוע, זיגזג, נסע נגד כיוון התנועה, עבר ברמזורים אדומים ונסע על פסי הרכבת הקלה תוך שסיכן את הולכי הרגל שעברו במקום בבוקר יום השבת. 33. ההגנה לא פירטה בטיעוניה מדוע לסברתה נפל פגם בכך שהמטרה הסתייעה ברכב אזרחי לצורך יצירת פקק יזום במטרה לחסום את דרכו של הנאשם בעת שניסה להימלט מפניה. סקירת הפסיקה מלמדת כי יצירת פקק יזום על ידי המטרה, במטרה לעצור או להאט את נסיעתו של חשוד הנמלט תוך נסיעה ברכב, אינה תופעה חריגה או יוצאת דופן (ראו: ת"פ (מחוזי ירושלים) 13455-08-21 מדינת ישראל נ' עבד אללטיף, 15/6/2022; ת"פ (מחוזי ירושלים) 3044/07 מדינת ישראל נ' סכראן, 30/12/2007; ת"פ (מחוזי ב"ש) 35140-02-22 מדינת ישראל נ' אבו כיף, 20/3/2023). מכל מקום, גזר דין זה עניינו במעשיו של הנאשם, ולא בהתנהגות המטרה. גם אם היה מקום לקבוע כי נפל פגם בהתנהלות המטרה, ואינני קובע כך, הרי שאין מדובר בפגם המצדיק להקל עם הנאשם, שפגע ברכב אזרחי תוך כדי נסיעתו הפרועה במהלך המרדף אחריו.

34. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה כאמור לעיל, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה, אני סבור כי מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שהנאשם עבר נע בין שלוש שנות מאסר בפועל לבין חמש שנות מאסר בפועל. העונש המתאים לנאשם:

35. לצורך קביעת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם הענישה יש להתחשב בהודאתו שניתנה בשלב מוקדם יחסית של ההליך, עוד במסגרת הדיון המקדמי. יש בכך כדי לתמוך באמור בתסקיר כי הנאשם מקבל אחריות על מעשיו, מבטא חרטה ומגלה אמפתיה ראשונית לנפגעת העבירה. עוד יש להביא בחשבון לטובתו של הנאשם את: גילו הצעיר; התנהלותו הנורמטיבית עד לאירוע; שאיפתו להמשיך לרכוש השכלה ולנהל חיים נורמטיביים; הקשיים אותם הוא חווה בשל מעצרו; נסיבותיו האישיות, הכלכליות והמשפחתיות עליהם עמדה הסנגורית בטיעוניה; הערכת שירות המבחן כי להליכים המשפטיים השפעה הרתעתית על הנאשם; והמלצת שירות המבחן להימנע מחשיפתו לחברה עבריינית לפרק זמן ממושך.

36. לחובת הנאשם עומדים קשייו להעמיק בנסיבות הפנימיות לביצוע העבירות, והסיכון הנובע ממנו בשל כך שהוא נגרר אחרי חברה שולית ועבריינית.

37. בסופו של דבר, מצאתי לתת משקל רב יותר לשיקולים הרבים לקולה, ולהטיל על הנאשם עונש המצוי בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם, גם אם לא ברף התחתון ממש. התוצאה:

38. אני דן אפוא את הנאשם לעונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 37 חודשים שיימנו מיום מעצרו, 15/7/2023.

ב. מאסר למשך שנה, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, אם יעבור עבירות של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה או גניבת רכב.

ג. מאסר למשך תשעה חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, אם יעבור איזו מהעבירות האחרות בהן הורשע.

ד. פסילה מלקבל רישיון נהיגה לתקופה של שנה מיום שחרורו ממאסר. הנאשם פטור מהפקדת רישיון נהיגה.

ה. פיצוי לנפגעת העבירה, א' ד', בסך 3,500 ש"ח ל. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 1/1/2025.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א חשוון תשפ"ה, 12 נובמבר 2024, במעמד הצדדים.